

dosarul nr. 2ra-1637/18

prima instanță, Jud. Edineț, sediul Briceni: A. Andronachi
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți: A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă

DECIZIE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecătorii: Dumitru Visternicean, Galina Stratulat,
Dumitru Mardari, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Strașnaia Janna și Beliciuc Vasilii, reprezentat de avocatul Ivașciuc Antonina,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ungureanu Serghei împotriva lui Beliciuc Vasilii și Strașnaia Janna cu privire la declararea nulității contractului de donație,

împotriva deciziei din 01 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de către Ungureanu Serghei, casată hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni și emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 05 decembrie 2016, Ungureanu Serghei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Beliciuc Vasilii și Strașnaia Janna cu privire la declararea nulității contractului de donație.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 30 ianuarie 2015 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva soților Strașnii Vitalii și Strașnaia Janna, prin care a solicitat restituirea împrumutului în sumă de 20 000 dolari SUA sau echivalentul în monedă națională în mărime de 303 462 lei, încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 52 402 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 16 676 lei. Prin încheierea din 31 ianuarie 2015 a Judecătoriei Briceni s-a dispus aplicarea sechestrului pe toată averea soților Strașnii.

A menționat reclamantul că, prin hotărârea din 11 decembrie 2015 a Judecătoriei Briceni s-a încasat în mod solidar de la soții Strașnii Vitalii și Strașnaia Janna datoria în sumă de 20 000 dolari SUA sau echivalentul în lei moldovenești, dobânda de întârziere în mărime de 52 402 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 16 676 lei.

Reclamantul a susținut că la momentul adresării în judecată și dispunerii asigurării acțiunii prin aplicarea sechestrului, Strașnaia Janna avea în proprietate: teren pentru construcții cu suprafața de 0,1137 ha, casă de locuit cu suprafața de 43,4 m.p., construcții accesorii cu suprafața de 8,9 m.p. și 30,8 m.p., amplasate în XXXXX. Soții Strașnii cunoșteau cu certitudine despre examinarea cererii de chemare în judecată

împotriva sa, precum și despre aplicarea sechestrului pe toată averea sa, însă necătând la acest fapt, Strașnaia Janna la 20 februarie 2015 prin contractul de donație nr. 1189, a donat pârâtului Beliciuc Vasilii, care este tatăl Jannei Strașnaia, toate bunurile susindicate.

A considerat reclamantul că contractul de donație este unul fictiv, încheiat fără intenția de a produce efecte juridice, Strașnaia Janna a donat bunurile cu scopul de a se eschiva de la executarea hotărârii privind încasarea datoriei și dobânzii de întârziere.

Despre contractul de donație nr. 1189, încheiat la 20 februarie 2015 a aflat în cadrul executării hotărârii din 11 decembrie 2015 a Judecătoriei Briceni.

Astfel, a solicitat reclamantul declararea nulității contractului de donație nr. 1198 din 20 februarie 2015, prin care Strașnaia Janna a donat lui Beliciuc Vasilii bunurile imobile: teren pentru construcții cu suprafața de 0,1137 ha, casă de locuit cu suprafața de 43,4 m.p., construcții accesorii cu suprafața de 8,9 m.p. și, respectiv 30,8 m.p., amplasate în XXXXX; dispunerea introducerii rectificărilor în Registrul bunurilor imobile referitor la bunurile susmenționate cu indicarea la capitolul „dreptul de proprietate” a Jannei Strașnaia în loc de Beliciuc Vasilii; încasarea de la Strașnaia Janna și Beliciuc Vasilii a sumei de 1500 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Prin hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 01 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, apelul declarat de către Ungureanu Serghei a fost admis, casată hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă, s-a declarat nul contractul de donație nr. 1198 din 20 februarie 2015, încheiat între Strașnaia Janna și Beliciuc Vasilii, prin care s-a donat bunurile imobile: teren pentru construcții cu suprafața de 0,1137 ha, nr. cadastral XXXXX, casă de locuit cu suprafața de 43,4 m.p., nr. cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 8,9 m.p., nr. cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 30,8 m.p., nr. cadastral XXXXX cu introducerea modificărilor corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile cu privire la bunuri și dreptul de proprietate asupra acestora. S-a încasat în mod solidar de la Beliciuc Vasilii și Strașnaia Janna în beneficiul lui Ungureanu Serghei suma de 3596,36 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 19 iunie 2018, Strașnaia Janna și Beliciuc Vasilii, prin intermediul avocatului Ivașciuc Antonina, au declarat recurs împotriva deciziei din 01 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei recurate cu menținerea hotărârii din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni.

În motivarea recursului Beliciuc Vasilii și Strașnaia Janna au invocat ilegalitatea deciziei recurate, recurenții susținând că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Au indicat recurenții că Ungureanu Serghei nu a dovedit reaua-credință la încheierea contractului de donație, nici lipsa intenției de a produce efecte juridice. În acțiunea sa privind declararea nulității contractului de donație nr. 1198 din 20 februarie 2015 nu a fost indicat temeiul legal pe care intimatul-reclamant și-a întemeiat pretenția.

Recurenții au susținut și faptul că, instanța de apel greșit a interpretat prevederile art. 216 alin. (1) și 221 alin. (1) Cod civil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că copia deciziei din 01 martie 2018 a Curții de Apel Bălți expediată în adresa părților la 13 aprilie 2018 (f.d. 182), a fost recepționată de către Strașnaia Janna la 20 aprilie 2018 (f.d. 187), însă de către Beliciuc Vasilii nu a fost reclamată.

În circumstanțele relevate, recursul se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 20 iulie 2018, în adresa intimatului Ungureanu Serghei a fost expediată copia recursului declarat de către Beliciuc Vasilii și Strașnaia Janna, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 22 august 2018, Ungureanu Serghei a depus referință la recursul declarat de către Strașnaia Janna și Beliciuc Vasilii, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia și a solicitat respingerea lui.

Prin încheierea din 26 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de către Strașnaia Janna și Beliciuc Vasilii a fost considerat admisibil.

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din suportul probatoriu al cauzei rezultă că, la 30 ianuarie 2015 Ungureanu Serghei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Strașnii Vasilii și Strașnaia Janna privind încasarea datoriei de 20 000 dolari SUA și dobânzii de întârziere. Prin hotărârea din 11 decembrie 2015 a Judecătoriei Briceni s-a încasat în mod solidar de la Strașnii Vasilii și Strașnaia Janna în beneficiul lui Ungureanu Serghei, întru achitarea datoriei, suma de 20 000 dolari SUA, sau suma echivalentă în valuta națională conform cursului valutar Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii, dobânda de întârziere în sumă de 52 402 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 10 676 lei pentru achitarea taxei de stat și 6000 lei – pentru asistența juridică.

S-a constatat că, anterior adoptării hotărârii susmenționate, la 13 februarie 2015, executorul judecătoresc Agarici Adrian a emis încheierea nr. 111-890/2015 privind asigurarea executării, în baza documentului executoriu nr. 2-636/14 din 02 decembrie 2014 eliberat de Judecătoria Briceni, cu privire la evacuarea lui Strașnii Vasilii, Strașnaia Janna și tuturor membrilor familiei acestora din bunul imobil situat în XXXXX transmis în posesia BC „Moldova-Agroindbank” SA. Prin încheierea menționată s-a dispus aplicarea sechestrului pe bunurile debitorului Strașnaia Janna, și anume: bunul imobil nr. cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX. Iar la 19 februarie 2015 executorul judecătoresc a emis încheierea nr. 111-890/2015 prin care a dispus ridicarea sechestrului dispus prin încheierea nr. 111-890/2015 din 13 februarie 2015 pe bunurile imobile nr. cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX.

La 20 februarie 2015 Strașnaia Janna a încheiat cu Beliciuc Vasilii contractul de donație nr. 1198, prin care a donat ultimului bunurile imobile nr. cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX situate pe XXXXX.

Astfel, rezultă că la momentul adresării lui Ungureanu Serghei cu cerere de chemare în judecată privind încasarea datoriei de 20 000 dolari SUA – 30 ianuarie 2015, dreptul de proprietate asupra bunurile imobile situate pe XXXXX, constituite din terenul pentru construcții, cu suprafața totală de 0,1137 ha, nr. cadastral XXXXX și casa de locuit individuală cu suprafața totală de 43,4 m.p., nr cadastral XXXXX, cu construcțiile accesorii acesteia: construcție accesorie cu suprafața totală de 8,9 m.p., nr. cadastral XXXXX și construcție accesorie cu suprafața totală de 30,8 m.p., nr. cadastral XXXXX era înregistrat după Strașnaia Janna în baza contractului de donație nr. 5148 din 19 iunie 2007 (potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile din 03 noiembrie 2016, f.d. 9).

Acest fapt confirmă că la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, donatorul Strașnaia Janna posedea bunul donat, însă în timpul examinării cauzei în instanța de judecată, recurenta-pârâtă Strașnaia Janna, în baza contractului de donație din 20 februarie 2015, a donat bunurile imobile ce-i aparțineau cu drept de proprietate tatălui său Beliciuc Vasilii.

Conform art. 221 alin. (1) Cod civil, actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul.

Actul juridic fictiv are menirea de a crea o aparență juridică pentru terți și implică o neconcordanță intenționată între voința reală și voința declarată, iar această neconcordanță are ca scop înșelarea terților. Manifestarea de voință în cazul actului juridic fictiv este falsă și are ca scop inducerea în eroare a altor persoane, creând aparența existenței actului juridic în realitate.

Analizând situația, și având în vedere faptul că contractul de donație a fost încheiat la nici o lună distanță de la data înaintării acțiunii cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, se ajunge la concluzia că actul juridic în cauză - contractul de donație nr. 1198 este unul fictiv, întrucât scopul încheierii acestuia este eschivarea recurentei-pârâte Strașnaia Janna de la eventuala încasare a datoriei, adică fără intenția de a transmite proprietatea, ci doar întru crearea aparenței săvârșirii actului în cauză.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel just a concluzionat că contractul de donație nr. 1198 din 20 februarie 2015 a fost încheiat între Strașnaia Janna și Beliciuc Vasilii fără intenția de a produce efecte juridice, având drept scop eschivarea debitorului Strașnaia Janna de la executarea obligațiilor asumate pentru restituirea datoriei față de Ungureanu Serghei. Întru constatarea acestui fapt, instanța de recurs reține și faptul că Strașnaia Janna a transmis prin donație imobile deținute în proprietate, tatălui său, Beliciuc Vasilii, care anterior i-a și donat aceste bunuri, ceea ce în concluzie dă dovadă de lipsa intenției a acesteia la producerea efectelor juridice, adică survenirea de fapt a dreptului de proprietate pentru Beliciuc Vasilii.

Prin urmare, circumstanțele relatate reprezintă un motiv suficient pentru a conchide că tranzacția rezultată din contractul de donație, încheiat între Strașnaia Janna și Beliciuc Vasilii, nu a avut loc în realitate, aceasta fiind doar una aparentă, fără intenția de a produce efecte juridice, fapt ce contravine normelor imperative și respectiv, este lovită de nulitate relativă în virtutea legii.

Din aceste considerente nu pot fi reținute argumentul recurenților, susținut de prima instanță precum că nu a fost dovedită reaua-credință la încheierea contractului

de donație, adică lipsa intenției de a produce efecte juridice. Or, circumstanțele cauzei denotă ferm că contractul de donație a fost încheiat cu scopul de a evita urmărirea bunurilor pentru datoriile donatorului, având în vedere că contractul a fost semnat imediat a doua zi după ridicarea sechestrului de pe bunurile imobile litigioase, aplicate prin încheierea executorului judecătoresc Agarici Adrian, nr. 111-890/2015 din 13 februarie 2015 privind asigurarea executării documentului executoriu nr. 2-636/14 din 02 decembrie 2014 eliberat de Judecătoria Briceni într-o altă cauză.

Astfel, având în vedere faptul că decizia recurată este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Beliciuc Vasilii, reprezentat de avocatul Ivașciuc Antonina, și Strașnaia Janna și a menține decizia din 01 martie 2018 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Strașnaia Janna și Beliciuc Vasilii, reprezentat de avocatul Ivașciuc Antonina.

Se menține decizia din 01 martie 2018 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ungureanu Serghei împotriva lui Beliciuc Vasilii și Strașnaia Janna cu privire la declararea nulității contractului de donație.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Dumitru Visternicean

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu